

Анонимизиран текст

Резюме

C-404/21 - 1

Дело C-404/21

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

30 юни 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Tribunale Ordinario di Asti (Районен съд Асти, Италия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

13 януари 2021 г.

Жалбоподател:

WP

Ответници:

Istituto nazionale della previdenza sociale [Национален осигурителен институт]

Repubblica italiana [Италианска република]

Предмет на главното производство

Жалба, с която се иска да бъде установено правото на служител на Европейската централна банка (ЕЦБ) да прехвърли към пенсионната схема на последната пенсионните права, придобити в Istituto nazionale della previdenza sociale [Национален осигурителен институт] (INPS) и/или правото на този служител на ЕЦБ да извърши това прехвърляне като обезщетение за вреди поради липсата на транспониране на европейската правна уредба

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС относно съвместимостта с членове 45 ДФЕС и 48 ДФЕС, член 4 ДЕС, член 11 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица на ЕС и член 8 от приложение IIIa към Условията за работа на служителите на Европейската централна банка, на национална правна уредба или практика, които не позволяват прехвърлянето към осигурителната схема на ЕЦБ на капитала, съответстващ на пенсионните права, придобити в рамките на националната схема за социално осигуряване. Признаване на правото да бъде извършено посоченото прехвърляне дори при липса на акт за транспониране или на споразумение между държавата членка или националния социалноосигурителен орган и ЕЦБ

Преюдициални въпроси

„Трябва ли членове 45 ДФЕС и 48 ДФЕС, член 4 ДЕС, член 11 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица [на ЕС] и член 8 от приложение IIIa към Условията за работа на служителите на ЕЦБ да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба или национална административна практика, която не позволява на работник от една държава членка, който е правил вноска в националния социалноосигурителен институт и понастоящем работи в институция на Съюза като ЕЦБ, да прехвърли в пенсионната схема на тази институция пенсионните вноски, направени в рамките на националната осигурителна схема на неговата държава на произход?

С оглед на отговора на първия въпрос, трябва ли да се осигури възможност за упражняване на правото на прехвърляне на вноските дори при липса на транспониращ вътрешен законодателен акт или на специално споразумение между държавата членка на произход на работника или пенсионноосигурителния орган на последния, от една страна, и институцията на Съюза, от друга страна?“.

Разпоредби на правото на Съюза, на които е направено позоваване

Членове 45 ДФЕС и 48 ДФЕС

Член 4, параграф 3 ДЕС

Член 11 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица на ЕС

Член 8 от приложение IIIa към Условията за работа на служителите на ЕЦБ:

„The ECB shall enter into agreements and make appropriate arrangements with such other employee benefit arrangements, organisations and governments as it

determines to accept the transfer to the Scheme of amounts of cash in respect of members following completion of their probationary period with the ECB“ [ЕЦБ сключва споразумения и предприема подходящи действия с други, определени от нея схеми за обезщетяване на работниците и служителите, организации и правителства, от които приема прехвърляне на парични суми към Схемата за свои служители след приключване на изпитателния им срок в ЕЦБ (неофициален превод)].

Цитирани разпоредби на националното право

Член 18 от Закон № 115 от 29 юли 2015 г.

По силата на този член, считано от 1 януари 2016 г., гражданите на Европейския съюз, които се осигуряват или са се осигурявали по общата схема за задължително социално осигуряване на заети лица за инвалидност и старост, могат да сумират натрупаните по нея осигурителни периоди с тези от международни организации. Сумирането на осигурителните периоди се прави по искане на заинтересованото лице до италианската осигурителна институция, в която то е натрупало осигурителни периоди.

Член 1 от Закон № 29 от 7 февруари 1979 г.

Този член признава на заетите лица в публичния или частния сектор, които се осигуряват или са се осигурявали по схеми за задължително осигуряване, заместващи общото задължително социално осигуряване на заетите лица за инвалидност и старост към INPS, възможността с цел упражняване на правото на една обща пенсия, да поискат обединяването на всички осигурителни периоди по посочените осигурителни схеми чрез включване в схемата за общо задължително осигуряване, както и създаването на съответните осигурителни партии в рамките на последната. За целта изходната каса прехвърля в посочената схема за общо задължително социално осигуряване сумата на вноските, които се отнасят до тях. Това обаче важи само за националните социалноосигурителни органи.

Споразумение от 24 януари 2000 г. между INPS и Европейската инвестиционна банка за прехвърляне на осигурителните партии, приложимо за персонала на Европейската инвестиционна банка, и циркулярно писмо № 14 от 23 януари 2001 г. на INPS, в което са посочени основните елементи на споразумението.

Освен възможността за прехвърляне в INPS на капитала, съответстващ на натрупаните в ЕИБ пенсионни права, това споразумение предвижда и обратната хипотеза на прехвърляне в ЕИБ на капитала, съответстващ на натрупаните в INPS пенсионни права. Във втората хипотеза искането за прехвърляне на осигурителната партия може да бъде подадено пряко до INPS и за сведение до ЕИБ от персонала на служба в момента на подаване на искането, за периодите на осигуряване в INPS, които не са послужили за

изплащане на пенсия. ЕИБ иска от INPS актюерската равностойност, съответстваща на партията в съответния фонд. INPS съобщава на заинтересованото лице и на ЕИБ сумата, която трябва да бъде прехвърлена, в срок от 60 дни от получаването на съгласието на заявителя, и в рамките на следващите три месеца прехвърля сумите.

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Понастоящем жалбоподателят е служител на ЕЦБ, където работи от 1 март 2012 г. От 1 август 1982 г. до 24 февруари 2012 г. работи в Италия като служител на частен работодател и за същия период му се правят задължителни вноски в пенсионния фонд за заети лица на INPS.
- 2 На 12 декември 2016 г. жалбоподателят отправя до INPS искане за прехвърляне към пенсионната схема на ЕЦБ — включително след евентуално сключване на споразумение между INPS и ЕЦБ и, ако е приложимо, като обезщетение за вреди — актюерската равностойност, съответстваща на осигурителната партия, създадена в негова полза в пенсионния фонд за заети лица на INPS, изчислена съгласно правилата, уреждащи отпускането на пенсии в рамките на фонда, към датата на подаване на искането.
- 3 При условията на евентуалност жалбоподателят иска от INPS да прехвърли към пенсионната схема на ЕЦБ актуализираната капиталова стойност, съответстваща на осигурителните вноски в пенсионния фонд за заети лица на INPS.
- 4 INPS отхвърля искането на жалбоподателя, като посочва, че не може да извърши исканото прехвърляне поради липсата на конкретен законодателен акт или на двустранно споразумение.
- 5 Последващата жалба по административен ред, подадена от жалбоподателя срещу решението за отхвърляне на искането, е обявена за недопустима.
- 6 Поради това жалбоподателят обжалва пред запитващата юрисдикция, от която иска:
 - главно: да приеме за установено, че INPS и/или Италианската република са длъжни да вземат всички необходими мерки, за да прехвърлят към пенсионната схема на ЕЦБ сумата от 714 924,79 EUR, която представлява актюерската равностойност, съответстваща на пенсионните права, натрупани в полза на жалбоподателя в пенсионния фонд за заети лица на INPS, като съответно осъди INPS и/или Италианската република да вземат всички необходими мерки за прехвърляне на тази сума към пенсионната схема на ЕЦБ;

- при условията на евентуалност: да бъде прието и постановено, че INPS и/или Италианската република са длъжни да прехвърлят към пенсионната схема на ЕЦБ сумата от 714 924,79 EUR като обезщетение за вреди, като впоследствие осъди INPS и/или Италианската република да прехвърлят посочената сума в пенсионната схема на ЕЦБ като обезщетение за вреди.
- 7 INPS повдига възражение за недопустимост на жалбата, а по същество изтъква, че претендираното от жалбоподателя право не съществува.
- 8 Италианската република оспорва основателността на иска.

Основни доводи на страните в главното производство

- 9 Според жалбоподателя член 11 от приложение VIII към правилника и член 8 от приложение IIIa към Условията за работа на служителите на ЕЦБ предоставят пряко на служителите на ЕЦБ правото да прехвърлят пенсионните права, придобити в национален пенсионен фонд. Всъщност съгласно член 11 от приложение VIII към Правилника длъжностно лице, което постъпва на служба за Съюза след прекратяване на служебното си правоотношение с държавна администрация, може да поиска капиталовата стойност на придобитите от него пенсионни права, актуализирана към датата на реалния трансфер, да бъде прехвърлена на Съюза. Органът по назначаването на съответната институция, в която работи длъжностното лице, определя чрез общи разпоредби за изпълнение броя на годините осигурителен стаж, които ще му бъдат признати по пенсионната схема на Съюза по отношение на стажа от предишната му работа. Освен това член 8 от Условията за работа на служителите на ЕЦБ предвижда, че ЕЦБ е длъжна да се договори с националните пенсионни фондове, за да гарантира прехвърлянето на капиталовата стойност на пенсионните права от националните фондове към този на ЕЦБ, що се отнася до персонала, който е приключил изпитателния срок в последната.
- 10 Следователно практиката на INPS, който отказва да извърши посоченото прехвърляне при липсата на национален законодателен акт за транспониране или споразумение между INPS или италианската държава и ЕЦБ, била в противоречие с посочените по-горе разпоредби, както и с членове 45 ДФЕС и 48 ДФЕС и със задължението за лоялно сътрудничество, предвидено в член 4 ДЕС, тъй като възпрепятствала осъществяването на признатото с Договора право на свободно на движение на работниците, и по-специално накърнявала правата на тези, които след като са работили в дадена държава членка, извършват професионална дейност в европейска институция като ЕЦБ. Следователно INPS бил длъжен да прехвърли пенсионните права, придобити в този институт. По отношение на правилата за изчисляване на тези права, INPS можел евентуално да се позове на критериите, установени в сключеното между INPS и ЕИБ споразумение, посочени в циркулярно писмо № 14 от 23 януари 2001 г. на INPS.

- 11 Освен това жалбоподателят отбелязва, че неприемането на национален законодателен акт или липсата на споразумение между INPS и ЕЦБ относно правилата за извършване на разглежданото прехвърляне представлявали нарушение на правото на Съюза, и по-специално на задължението за лоялно сътрудничество, което пораждало задължение за обезщетяване на жалбоподателя.
- 12 Според INPS посочените по-горе разпоредби от правото на Съюза не могат да се приложат пряко. Следователно при липсата на разпоредба или споразумение за транспониране институтът не можел да извърши разглежданото прехвърляне.
- 13 Италианската република оспорва, че в настоящия случай са налице условията за признаване на правото на обезщетение за вреди поради неприлагане на правото на Съюза.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 14 Запитващата юрисдикция счита, че следва да се установи дали членове 45 ДФЕС и 48 ДФЕС, член 4 ДЕС, член 11 от приложение VIII към Правилника и член 8 от приложение IIIа към Условията за работа на служителите на ЕЦБ трябва да се тълкуват в смисъл, че предоставят на служител на европейска институция, и по-специално на ЕЦБ, правото да прехвърли в пенсионната схема на последната пенсионните права, придобити в национален осигурителен институт, и дали това право трябва да бъде предоставено независимо от приемането на национална транспонираща уредба или от сключването на конкретно споразумение между държавата членка или националния осигурителен институт и ЕЦБ, с които да се определят правилата за прилагане на това право. Според юрисдикцията алтернативно би могло да се направи позоваване на критериите, определени в закон № 29 от 7 февруари 1979 г. за обединяването на вноските в националните социалноосигурителни органи.
- 15 По отношение на тези тълкувателни съмнения запитващата юрисдикция се позовава на две решения на Съда.
- 16 В решение от 4 юли 2013 г., Gardella, C-233/12, т. 28–30, Съдът изключва по отношение на служител на Европейското патентно ведомство („ЕПВ“) съществуването на право на прехвърляне на пенсионните права, придобити от него за периодите на работа в Италия, тъй като, от една страна, ЕПВ не е нито институция, нито орган на Съюза, поради което служителите му са изключени от субективното приложно поле на Правилника, и от друга страна, Правилникът на ЕПВ за пенсионно осигуряване — който не е правен акт на Съюза и няма пряко действие в държавите членки като Правилника за длъжностните лица на ЕС — предвижда като условие за прехвърляне на капитала, представляващ правата на пенсия, нарочно разрешение от страна на органа, който управлява националната пенсионна схема.

- 17 Поради това запитващата юрисдикция счита за защитими а contrario доводи в смисъла, че е налице право на служител на ЕЦБ да прехвърли пенсионните права, придобити от него в рамките на национална схема, тъй като ЕЦБ е институция на Европейския съюз, а член 8 от приложение IIIa към Условието за работа на служителите на ЕЦБ не изисква разрешение от страна на националния осигурителен институт.
- 18 В решение от 5 декември 2013 г., [Radek Āasta], C-166/12, Съдът приема в точки 30—32, че с член 11, параграф 2 от приложение VIII към Правилника законодателят на Съюза не цели да хармонизира характеризиращите се с голямо многообразие национални разпоредби в областта на пенсиите и че правото на Съюза признава правото на държавите членки да определят основните принципи на своите системи за социална сигурност. Те разполагат с широко право на преценка при приемане на националните разпоредби за прилагане на член 11, параграф 2 от приложение VIII към Правилника, по-специално по отношение на метода за определяне от държавите членки на капиталовата стойност на пенсионните права, които са придобити по националната схема и следва да бъдат признати по пенсионната схема на Съюза.
- 19 Запитващата юрисдикция счита, че от това решение изглежда следва, че е необходимо да бъде приета специална национална уредба, чиято цел е да се определи капиталовата стойност на пенсионните права, придобити по националната схема, която следва да бъде прехвърлена към пенсионната схема на Съюза, и че не е възможно, при липсата на такава транспонираща разпоредба, да се използват критериите за изчисляване, предвидени в националното законодателство за подобни случаи на прехвърляне на осигурителни партии между различни национални схеми или предвидени в споразумения, сключени от INPS и други органи на Съюза, като сключеното между INPS и ЕИБ.
- 20 С оглед на тези съображения запитващата юрисдикция поставя на Съда изложените преюдициални въпроси.